

3) Laitoksen pienoisröntgenpoliklinikka huolehtii hoidettavinaan olevien Helsingissä toimivien teollisuuslaitosten ja muiden helsinkiläisten työpaikkojen työntekijöiden pienoiskuvauksista tuberkuloositapausten selville saamiseksi yhteistyössä kaupungin tuberkuloositöimiston kanssa. Kaupunki suorittaa tästä laitokselle korvauksena 75 mk kultakin 70×70 mm suuruiselta kuvalta. Korvaus maksetaan vuosineljänneksittäin.

4) Helsinkiläiset ammatitautipolitiilat saavat käyttää laitoksen poliklinikkaa rajoituksetta laitoksen taksojen mukaisin maksuin. Kaupungin huoltolautakunnan antaman varattomuustodistuksen esittävältä ei sitä vastoin peritä maksua.

5) Kaupungin teollisuuslaitokset otetaan Työterveyslaitoksen työhygieeniseen huoltoon sekä kontrollitutkimukset suoritetaan laitosten johdon ja Työterveyslaitoksen kesken laaditun ohjelman mukaan.

Näistä tutkimuksista peritään laitokselle vahvistetun taksan mukaiset maksut.

6) Sopimus on voimassa 1. 1. 1956 lukien toistaiseksi, molemminpuolisena irtisanomisajana kolme (3) kuukautta (7. 3. 248 §).

6. Huoltotointa koskevat asiat

Varsinainen huoltotoimi

Sosiaaliohjesäännön eräiden määräysten muuttaminen. Kaupunginvaltuusto päätti muuttaa v. 1951 hyväksymänsä (ks. s. 40) ja sosiaaliministeriön samana vuonna vahvistaman Helsingin kaupungin sosiaaliohjesäännön 46, 52, 58 ja 59 §:t sekä lisätä ohjesääntöön uuden 51 a §:n. Sosiaaliministeriö vahvisti em. päätöksen 1. 11. (7. 3. 243 §, 19. 9. 742 §, 21. 11. 932 §, kunn. as. kok. n:o 130).

Kunnalliskotiin päätettiin 1. 1. 1957 lukien perustaa seuraavat uudet virat, joiden palkkaluokka on mainittu suluissa viran nimen jäljessä: yölihoitaja (20), kaksi laboratoriohoitajaa ja viisi osastonhoitajaa (18), sosiaalineuvoja, neljä lääkintävoimistelijaa ja kaksi autonkuljettajaa (15), toimistoapulainen (14), 60 hoitajaa ja röntgenapulainen (13), toimistoapulainen (12), naisvahtimestari (11), kaksi kylvettäjä (8), 36 hoitoapulaista ja keittiöapulainen (7) (10. 10. 789 §).

Samasta ajankohdasta lukien päätettiin lakkauttaa kunnalliskodin 11. palkkaluokkaan kuuluva hierojan virka (7. 11. 897 §).

Kunnalliskodin keittiön lisälaitteiden hankkimista, asentamista ja tarpeellisia rakennustöitä varten myönnettiin 1 949 287 mk tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Edeltä arvaamattomia pääomamenoja varten merkityistä kaupunginvaltuuston käyttövaroista (16. 5. 460 §).

Käpylän kunnalliskodin henkilökunnan V asuntolarakennuksen 21. 1. päivätyt pääpiirustukset päätettiin hyväksyä ja samalla oikeutettiin kaupunginhallitus tekemään piirustuksiin mahdollisesti tarvittavat pienehköt muutokset (21. 3. 296 §).

Kulosaaren haaraosaston paloturvallisuustöiden ja sähköverkon uusimistöiden suorittamista varten saatiin kiinteistöjen pääluokan lukuun Erinäisten hallintokuntain rakennukset kuuluvia määrärahoja Kunnalliskoti ylittää enintään 3.33 mmk (19. 9. 741 §).

Koskelan kunnalliskodin uutta keittiö- ja lämpökeskusrakennusta varten tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan merkittyä 15 mmk:n määrärahaa päätettiin tilin perusteluista poiketen käyttää myös ko. kunnalliskodin uuden keskusrakennuksen ja keskuspesularakennuksen suunnittelua ja valmistavia töitä varten (11. 4. 378 §, 13. 6. 616 §).

Kaupungin pesulaolojen järjestämiseksi kaupunginvaltuusto päätti muuttaa v. 1951 (ks. s. 44) tekemäänsä päätöstä ja antaa kaupunginhallituksen tehtäväksi asettaa rakennustoimikunta keskuspesulaa varten tarvittavan suunnitelman ja kustannusarvion laatimista varten. Keskuspesulan tehon tulisi olla 8—10 tonnia 8 tunnissa, joka teho olisi tarvittaessa voitava korottaa 16—18 tonniin 8 tunnissa. Pesulan olisi oltava käyttövalmiina syksyyn 1959 mennessä. Edelleen kaupunginvaltuusto päätti,

1) että keskuspesula toimii ensisijaisesti kaupungin alueella olevien kaupungin sairaalain ja huoltolaitosten pesulana omistaen standardivaatekappaleet ja huolehtien niiden hankinnasta, pesusta, korjauksesta, lainaamisesta ja kuljetuksesta ao. laitoksille, veloit- taen näitä omakustannusperiaatteen mukaan,

2) että keskuspesula sijoitetaan Kunnalliskodintien pohjoispuolelle kunnalliskodin uuden lämpökeskuksen yhteyteen kiinteistöviraston asemakaavaosaston piirustuksen n:o 2499 A mukaisesti,

3) että kaupunginhallitusta kehoitetaan tekemään ehdotus pesulan hallinnollisesta asemasta sekä sen johtajan virkaan vaadittavasta pätevyydestä. Kaupunginhallitusta kehoitetaan myös ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin kaupungin laitosten pesulaolojen väliaikaiseksi järjestämiseksi ennen keskuspesulan valmistumista huomioon ottaen, että varapesuloiksi tarkoitettuja laitospesuloita lukuun ottamatta ei kaupungin laitosten pesuloihin yleensä ole hankittava uusia pesukoneita sekä

4) että keskuspesulaan sisällytetään perhepesulaosasto, jossa asianomaiset itse suorittavat pesun ja jossa annetaan ammattimaista ohjausta (16. 5. 459 §).

Vanhainkotiin päätettiin 1. 1. 1957 lukien perustaa seuraavat uudet virat, joiden palkkaluokka on mainittu suluissa viran nimen jäljessä: apulaisylihoitaja (20), kolme osastonhoitajaa ja laboratoriohoitaja (18), apuemäntä (16), kaksi sairaanhoitajaa, sosiaalineuvoja ja kaksi lääkintävoimistelijaa (15), kuusi hoitajaa (13), keittäjä ja seitsemän kylvettäjähoitoapulaista (8) sekä 15 hoitoapulaista ja seitsemän keittiöapulaista (7) (10. 10. 789 §).

Kaupunginvaltuusto päätti muuttaa kunnalliskodin 7. palkkaluokkaan kuuluvan papin viran vanhainkodin samaan palkkaluokkaan kuuluvaksi papin viraksi, jonka haltijan tehtävänä olisi sielunhoitotyön suorittaminen paitsi vanhainkodissa myös kunnalliskodin Hirvihaaran, Kulosaaren ja Oulunkylän haaraosastoissa. Muutetun viran haltijan palkkaukseen saatiin edelleen käyttää kertomusvuoden talousarvioon kunnalliskodin ja sen laitosten vakinaisia viranhaltijoita varten merkittyä määrärahaa (21. 3. 284 §).

Itä-Herttoniemen korttelin n:o 43221 tontille n:o 1 rakennettavan huoltolaitoksen suunnittelua ja alustavia töitä varten päätettiin käyttää tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan Haagan vanhainkotia varten merkittyä 5 mmk:n määrärahaa (29. 8. 694 §).

Tervalammen työlaitokseen päätettiin perustaa 14. palkkaluokkaan kuuluvat vartija-apulaispuutarhurin sekä vartijan virat (16. 5. 452 §).

Tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan kuuluvista kaupunginvaltuuston käyttövaroista Edeltä arvaamattomia pääomamenoja varten myönnettiin 3.315 mmk Tervalammen työlaitoksen tallirakennuksen töiden loppuunsaattamista varten (11. 4. 380 §).

Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä arkit. Yngve Lagerbladin laatimat työlaitoksen henkilökunnan asuinrakennuksen 22. 3. päivätyt piirustukset sekä 14. 4. päivätyt sauna-, perhepesula- ja kalustorakennuksen pääpiirustukset. Kaupunginhallitus oikeutettiin hyväksymään piirustuksiin mahdollisesti tarpeellisiksi osoittautuvat muutokset. Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin käyttämään talousarvion perusteluista poiketen ko. rakennustöiden suorittamiseen v:n 1954 talousarvion tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan luvun Talorakennukset tilin »Kunnalliskoti Koskelassa; uudet henkilökunnan asuntolat» säästyneistä varoista vastaavasti 2.5 mmk ja 2.025 mmk (19. 9. 738, 739 §).

Avustukset. Huoltotoimen pääluokan lukuun Avustukset kuuluvia määrärahoja Yksityisten vanhainkotien tukeminen sallittiin ylittää 3 mmk Vanhojen Huolto -nimiselle yhdistykselle myönnettävän ylimääräisen avustuksen suorittamista varten (19. 12. 1 071 §).

Uudenmaan työlaitosliiton kannatusmaksun suorittamiseksi saatiin huoltotoimen pääluokan lukuun Avohuolto sekä hoito huoltolautakunnalle kuulumattomissa laitoksissa ja yksityisissä kodeissa kuuluvia määrärahoja Sekalaiset menot ylittää 58 336 mk (7. 3. 253 §).

Lastensuojelu

Paikkojen varaaminen Lastenlinnasta. Kaupunginhallitus oikeutettiin tekemään sopimus Kenraali Mannerheimin Lastensuojeluliiton kanssa 10 hoitopaikan varaamisesta lastensuojelulautakunnan tarpeita varten 10 v:n ajaksi mm. seuraavilla ehdoilla:

1) että kaupunki suorittaa vuosineljänneksittäin etukäteen vahvistetun taksan mukaisen hoitomaksun,

2) että kaupunki maksaa vuosittain huhtikuussa 2/3 edellisen vuoden kokonaiskustannuksista hoitopaikkaa kohden,

3) että kaupunki maksaa vuosineljänneksittäin taarnehktivasti hoidettavan lapsen vanhempien osuutta vastaavan määrän,

4) että hoidettavat lapset otetaan Lastenlinnaa lastensuojeluviraston määräyksellä sekä

5) että tutkimuksista ja erikoishoidosta aiheutuneet menot sisällytetään yleisiin hoitomenoihin.

Kaupunginvaltuusto päätti samalla oikeuttaa kaupunginhallituksen sopimaan yksityisehdoista (29. 8. 687 §).

Paloturvallisuusmääräysten edellyttämien korjausten suorittaminen lastenkodeissa. Kiinteistöjen pääluokan lukuun Erinäisten hallintokuntain rakennusten korjaukset kuuluvia määrärahoja Lasten- ja koulukodit sekä vastaanotto- ja ammattioppilaskoti saatiin ylittää yhteensä 9.845 mmk Malmin ja Kullatorpan lastenkotien, Toivolan oppilaskodin ja Sofianlehdon vastaanottokodin paloturvallisuustöiden suorittamista varten (21. 3. 297 §).

Metsäkummun hoitokodin yhdistämistä Auroran sairaalaan koskeva vt Bruunin ym. aloite päätettiin palauttaa kaupunginhallitukselle (7. 11. 917 §).

Metsäkummun hoitokodin paloturvallisuustöiden suorittamista varten saatiin kiinteistöjen pääluokan lukuun Erinäisten hallintokuntain rakennusten korjaukset määrärahoja Lasten- ja koulukodit sekä vastaanotto- ja ammattioppilaskoti ylittää enintään 4.28 mmk (24. 10. 860 §).

Toivolan oppilaskoti. Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä yleisten töiden lautakunnan laadittamat Toivolan oppilaskodin toisen osastorakennuksen luonnospiirustukset ja oikeuttaa kaupunginhallituksen hyväksymään niihin mahdollisesti tarpeelliseksi osoittautuvat pienehköt muutokset samoin kuin luonnospiirustuksiin perustuvat pääpiirustukset (11. 1. 19 §).

Nukarin lastenkodin lasten liukuradan ja koneellisen lattiankiillottajan hankkimiseksi saatiin siirtää 190 000 mk v:n 1955 talousarvion lastensuojelun pääluokan lukuun Lastenhuoltolaitokset kuuluvista määrärahoista Kaluston hankinta (25. 1. 81 §).

Apulastentarha Aula. Vajaamielisten lasten lastentarhapulan helpottamiseksi lastensuojelulautakunta oli ehdottanut, että Lauttasaassa talosta Iso-Kaari 3 äitiys- ja lastenneuvolan käytöstä vapautunut 120 m²:n suuruinen huoneisto varattaisiin n. 20 lasta varten tarvittavan uuden osaston perustamiseksi. Kaupunginvaltuusto päätti perustaa apulastentarha Aulaan uuden 16-paikkaisen osaston sekä kehottaa kaupunginhallitusta hankkimaan perustetulle osastolle sosiaaliministeriön hyväksymisen valtioneavun suorittamista varten (21. 11. 964 §).

Ryttylän koulukodin sähköjohtojen uusimista ja mittarien asentamista varten päätettiin myöntää 1.19 mmk v:n 1955 talousarvion tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Talorakennukset kuuluvista Ryttylän koulukodin kunnostamistöitä varten merkityistä määrärahoista (25. 1. 84 §).

Kaupunginvaltuusto päätti, että kaupunki sitoutuu korvauksetta luovuttamaan käyttöoikeuden niihin alueisiin, jotka tarvitaan kaupungin omistaman, Hausjärven kunnan Ryttylän kylässä olevan Siirtola RN:o I^{III} -nimisen tilan alueiden läpi kulkevan tilustien siirtämiseksi toiseen paikkaan sanotun tilan länsipuolelle. Kaupunki sitoutuu omalla kustannuksellaan rakentamaan uuden tien, kuitenkin sillä ehdolla että sanotun tilan läpi kulkeva tilustie lakkautetaan ja sen tilukset liitetään kaupungin omistamaan em. Siirtolan tilaan (22. 2. 181 §).

Lastenkodin perustaminen vajaamielisiä lapsia varten. Kaupunginvaltuusto päätti, että Sipoon kunnan Massbyn kylässä sijaitsevien Shangri-La I RN:o 4⁴⁸², Shangri-La II RN:o 4⁴⁸⁴ ja Shangri-La III RN:o 4⁵⁰⁹ nimisten tilojen sekä Solbacka RN:o 4⁶³³ -nimisestä tilasta erotettavan n. 11 500 m²:n suuruisen määräalan muodostamalle kiinteistölle perustetaan toistaiseksi n. 16—18 paikkainen lastenkoti vajaamielisiä lapsia varten (19. 9. 737 §).

15-paikkaisen poikakodin perustamista koskevassa aloitteessaan olivat vt Ikonen ym. huomauttaneet, että lastensuojelutyöhön oli kaupungissa kiinnitetty liian vähän huomiota, mm. oli apukoulutaisoia ja luonnevikaisia lapsia sijoitettu lastenkoteihin tavallisten, sijoituksen tarpeessa olevien lasten kanssa. Lastensuojelulautakunta oli ilmoittanut käsityksensä, että ns. vaikeita lapsia varten olisi saatava oma laitos, jossa olisi miespuolinen johto. Edelleen olivat aloitteentekijät ehdottaneet, että ryhdyttäisiin kiireellisesti toimen-

piteisiin 15-paikkaisen laitoksen perustamiseksi varttuneemmille, ns. vaikeille pojille. Kaupunginhallitus oli jo 5. 4. kehottanut kiinteistölautakuntaa yhdessä lastensuojelulautakunnan kanssa ryhtymään toimenpiteisiin kahden n. 150—200 m²:n suuruisen huoneiston hankkimiseksi 12—15 paikkaisten poikkeuksellisten, kouluikässä olevien poikien lastenkodin perustamista varten. Kiinteistölautakunta tekisi aikanaan asiasta esityksensä kaupunginhallitukselle. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (25. 1. 92 §, 24. 10. 865 §).

Tyttöjen nuorisokotia varten tarvittavan huoneiston varaamista koskeva vt Ikosen ym. aloite päätettiin lähettää kaupunginhallituksen valmisteltavaksi (11. 1. 24 §).

Avustukset. Kaupunginvaltuusto oikeutti lastensuojelulautakunnan ylittämään lastensuojelun pääluokkaan Mannerheim-liiton Helsingin osastoa varten merkittyä määrärahaa 300 000 mk:lla lisäavustuksen myöntämistä varten ko. yhdistykselle (29. 8. 688 §).

7. Erinäisiä sosiaalisia tehtäviä koskevat asiat

Vanhusten työnvälityksen järjestäminen. Vt Paronen ym. olivat v. 1955 (ks. s. 38) tekemässään aloitteessa esittäneet, että tutkittaisiin, mitä mahdollisuuksia olisi erityisen osaston perustamiseksi työnvälitystoimistoon vanhusten työnvälitystä varten. Useilla vanhuksilla, joiden suhteellinen lukumäärä muuhun väestöön verrattuna tulisi lähivuosina yhä kasvamaan, oli näet vielä sekä työhalua että voimia helpompiin ja kevyempiin töihin. Heidän olisi vain saatava tietää, mistä työtä olisi tiedusteltava ja työnantajien tiedettävä, mistä mainittua työapua olisi saatavissa. Työnvälityslautakunta oli ilmoittanut jo v. 1953 kaupunginhallitukselle antamassaan lausunnossa puoltaneensa ko. erikoisosaston perustamista, koska työnvälitystoiminnassa oli havaittu yli 40 vuotiaiden henkilöiden työnsaantivaikeudet. Lautakunnan käsityksen mukaan tulisi ko. erikoisosaston hoitaa myös muiden vajaatyökykyisten, kuten erilaatuisten invalidien, tuberkuloottisten, reumaattikkojen ym. siihen ryhmään kuuluvien tehokas työhönsijoittaminen. Kaupunginhallitus mainitsi, että v. 1946 annetun invaliidihuoltolain 20 §:n mukaan invalidien työhön sijoittamisesta huolehtii sosiaaliministeriö tai sen määräämä viranomainen. Ministeriö voi myös uskoa työhön sijoittamisen kunnalle tai sopivalle järjestölle tai laitokselle, jolle valtion varoista korvataan kustannukset. Kaupunginhallituksen ilmoituksen mukaan oli tarkoitus jättää eduskunnalle ehdotus työnvälitystoiminnan siirtämisestä kokonaisuudessaan valtion hoidettavaksi, joten kaupungin ei ollut syytä ryhtyä erityistoimenpiteisiin vanhusten ja vajaatyökykyisten työnvälityksen järjestämiseksi. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (22. 2. 183 §).

Töölön pallokentän pääkenttien ympärille tarvittavan kaiteen rakentamista varten myönnettiin 80 000 mk:n lisämääräraha tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan kaupunginvaltuuston käytettäväksi merkityistä määrärahoista Edeltä arvaamattomia pääomamenoja varten (24. 10. 874 §).

Jousiammuntakentän töiden loppuun suorittamista varten myönnettiin samoista määrärahoista 130 000 mk:n lisämääräraha (24. 10. 874 §).

Meilahden urheilukentän vesijohto- ja viemäritöiden loppuun suorittamista varten päätettiin käyttää 2.5 mmk tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan lukuun Urheilukentät tilille Uusia urheilulaitoksia esikaupungeissa Maunulan palloilukenttää varten varatusta 6.6 mmk:n määrärahasta (24. 10. 876 §).

Käpylän urheilupuiston vahtimestarin asunnon rakentamista varten myönnettiin 4 mmk em. pääluokkaan Edeltä arvaamattomia pääomamenoja varten kaupunginvaltuuston käytettäväksi merkityistä määrärahoista. Samalla valtuusto päätti, että myönnetystä määrärahasta kertomusvuonna mahdollisesti käyttämättä jäänyt osa saatiin käyttää v. 1957 (13. 6. 597 §, 10. 10. 808 §).

Hesperian urheilukentän sekä siihen kuuluvien laitteiden kunnostamista koskeva vt Lopin ym. aloite päätettiin lähettää kaupunginhallituksen valmisteltavaksi (29. 8. 707 §).

Pohjois-Haagan lapsia varten tarvittavan luistelukentän järjestämistä koskeva vt Parosen ym. aloite päätettiin lähettää kaupunginhallituksen valmisteltavaksi (11. 1. 25 §).

Ruskeasuon ratsastushallin pysyväisluontoisten muutostöiden suorittamista varten myönnettiin 25 mmk tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan Edeltä arvaamattomia